

Verkko viestiä viekoon *Sävellaaja kuurosokeiden hyväksi*

Sävellaaja 22000, Pop-sävellaaja sekä ruotsinkielinen
En gåva i toner soivat kuurosokeiden hyväksi 16.3.-7.4.1997.

Sävellaajakonsertti kuullaan sunnuntaisin Radio Suomen kanavalla;
Sävellaaja 22000 alkaa 12.03 ja Pop-sävellaaja klo 13.10.

Ruotsinkielisen sävellaajan lähetysaika on
perjantaisin klo 19.30 ja sen lähettää Riksradiion.

Lahjoituspuhelimet
9700-2201 (suomenkielinen)
9700-8777 (ruotsinkielinen)

Sävellaajatilit
Postisiirto 220 000
Pankkisiirto 9 220

Hauskaa pääsiäistä!

TUNTOSARVI 23.vuosikerta, ISSN 0358-2280

Julkaisija: Suomen Kuurosokeat ry, Uudenmaankatu 28, 00120 Helsinki.
Puhelin (09) 5495 350. Tekstipuhelin (09) 5495 3526. Fax (09) 5495 3517.

Päätoimittaja: Liina Eloaho **Toimittaja:** Raili Karisaari

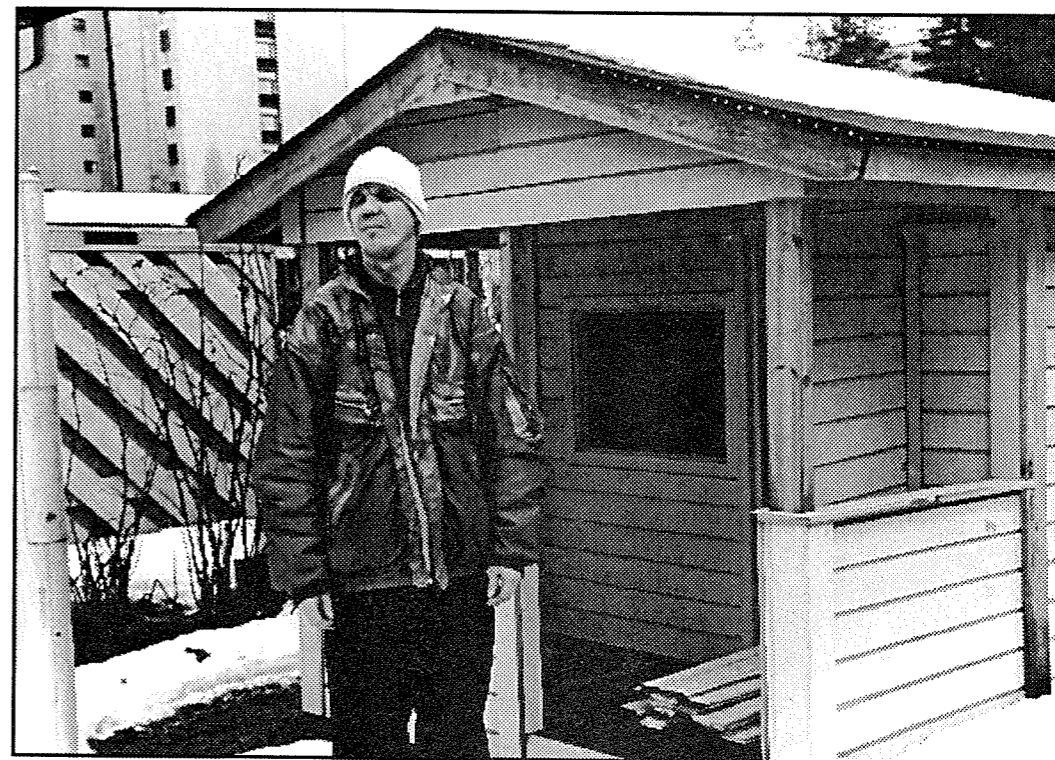
Toimitusneuvosto: Eero Vartio, Martti Avila, Marja Heinonen, Anita Palo,
Maija-Leena Railo, Marja-Leena Roponen, Liina Eloaho, Raili Karisaari.
Vuosikerta 150 mk. Lehti ilmestyy 11 kertaa vuodessa isokirjoituksella,
pisteillä, äänitteenä, videona, ruotsinkielisenä käännöksenä ja sähköpostina.

TUNTOSARVI

SUOMEN KUUROSOKEAT RY

3/1997

- * Ari Kääpä teki rakennusjätteestä leikkimökin, sivu 8
- * Kuurosokeiden viittomakieli, sivu 4
- * Paikallishallinto uudistui, sivu 9
- * Kuurosokeiden Tuki ry avustaa, sivu 6
- * Lukijoiden postia alkaa sivulta 16

Tässä lehdessä:

15-vuotias Jyväskylän keskus juhlii	2
Pääkirjoitus: Elisa Mikkola	3
Jane Eriksen: Kuurosokeiden viittomakieli	4
Kuurosokeiden Tuki ry avustaa	6
Puhuvaa päätä kehitellään	7
Ari rakensi leikkimökin	8
Paikallishallinto uudistui	9
Matti Jalonen tarinoi tietokoneiden maailmasta	12
Eero Vartion kirjapalsta	14
Lukijoiden postia Maisa Ritala Seija Troyano Timo Leppajarvi Olavi Eira Anita Palo	16
Sävellähakeräys alkamassa	20
Kansikuva: Ari Käpä rakensi jätelaudoista leikkimökin	

15-vuotias Jyväskylän keskus juhlii

Kuulonäkövammaisten kuntoutumiskeskus Jyväskylässä juhlii 15-vuotista toimintaansa maaliskuussa. Merkkipäivän kunniaksi Jyväskylässä järjestetään yhteistyöseminaari, joka teemana on asiantuntijapalvelut osana verkostoa.

Seminaari pidetään hotelli Rantasipi-Laajavuorella 18. maaliskuuta. Luennoitsijana on Marjaana Suosalmi Mo Gård -palvelukeskuksesta Ruotsista. Hän pitää aiheesta alustuksen ja antaa seminaarin osanottajille miettimisen aihetta.

Luennoissa hän aikoo tuoda esille näkökulmia, miten asiantuntijapalvelut ja arkipäivän kuntoutustyö voitaisiin tuoda lähemmäksi toisiaan.

- Meidän päätehtävämme on tuottaa erityistason asiantuntijapalveluita asiakkaillemme, heidän lähiverkostolleen ja heidän kanssaan työskentelevälle ammattihenkilöstölle. Yhteistyö on välttämätöntä, jotta tämä erityistieto ja osaaminen siirtyisi osaksi arkipäivää, kertoo keskuksen johtaja Elina Lehtinen. RK

Pääkirjoitus

RAY-avustukset varmistuivat

Suomen Kuurosokeat ry saa tänä vuonna raha-automaatti-avustusta yhteensä 8.757.000 markkaa. Saatu avustus jakautuu useille alueille. Yhdistyksen toiminta-avustus on 3.000.000 mk. Tähän sisältyvät mm. hallitus, vuosikokoukset, yleis- ja taloushallinto, tiedotus ja ns. erityistehtävät eli mikrotukihenkilö, Usher-lasten ja -nuorten opinto-ohjaaja sekä järjestösihteeri.

Järjestösihteeri on ollut jo monena vuonna mukana RAY-avustushakemuksessa, mutta vasta nyt voimme toteuttaa tämän haaveen. Järjestösihteerin sijoituspaikaksi tulee keskustustoimisto, mutta työnsä puolesta hän tulee kiertämään paljon kentällä ja tukemaan alueellisen toiminnan kehittämistä.

Aikuisten aluesihteeritoimintaan saimme 2.500.000 mk ja lasten keskuksen kotikuntatyöhön 800.000. Sopeutumisvalmennukseen saimme yhteensä 612.000 mk, joka jaetaan aluesihteeritoiminnan, Tampereen ja Jyväskylän kesken. Asumis- ja toimintakeskuksen rakentamiseen ja varustamiseen saimme investointi-avustusta 1.200.000 mk. Anotuista projekteista toteutuivat Kuurosokeiden tiedonhallinnan kehittäminen (400.000 mk) ja Ammatillisen kasvun

ja mielekkään tekemisen projekti (400.000 mk).

RAY:lta saatava avustus on 2.249.331 mk vähemmän kuin olimme anoneet. Joudumme siis tarkentamaan budjettiamme. Toimintasuunnitelmaa voidaan noudattaa, mutta toki joudumme miettimään kustannuksia entistä tarkemmin. Hallitus päättää kokouksessaan budjetin ja toimintasuunnitelman muutoksista.

Uutena asiana kevätkokouksen esityslistalle on tullut puheenjohtaja Pirkko Virtasen eroilmoitus hallituksen puheenjohtajan tehtävistä. Pirkko Virtanen on työskennellyt 14.10.1996 alkaen Joensuun vs. aluesihteerinä, joten hän on ollut esteellinen toimimaan hallituksessa. Kevätkokouksen tulee valita yhdistyksen hallituksen puheenjohtaja hänen puheenjohtajakautensa loppuun eli vuoden 1997 loppuun saakka. Jos valituksi tulee joku nykyisen hallituksen jäsen, niin hallitukseen tulee valita uusi varsinainen jäsen puheenjohtajaksi siirtyvän toimikaudeksi. Muita kevätkokouksen esityslistalla olevia asioita ovat vuoden 1996 tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen hyväksyminen. Toivottavasti mahdollisimmat monet jäsenet osallistuvat kevätkokous-risteilylle. Tapaamisiin!

Elisa Mikkola

Jane Eriksen:

Kuurosokeiden viittomakieli

Viittomakieli on kuurojen kieli. Se ei ole vain kehon kieltä tai elekieltä vaan se on täydellinen kieli, jolla on oma kielioppinsa ja rakenteensa, aivan kuten puhutuillakin kielillä.

Viittomakieli on visuaalinen kieli. Se täytyy nähdä. Sitä ei voi kuulla, sillä se on äänetön kieli.

Kuurosokeat eivät kuitenkaan voi nähdä viittomakieltä. Mutta tulemme katsomaan tiettyä ryhmää kuurosokeita, jotka ovat syntyneet kuuroina ja joiden näkövamma kehittyy aikuisena esimerkiksi Usherin oireyhtymän takia. Tämä tarkoittaa sitä, että he oppivat viittomakielen jo nuorella iällä lapsina ja että heidän äidinkieltensä on viittomakieli.

Perhe opettelee tavallisesti viittomakielen voidakseen kommunikoida kuuron lapsen kanssa. Lapsi menee tavallisesti kuurojen kouluun, jossa viittomakieltä käytetään opetuksessa. Lapsen kasvaessa hänen näkönsä usein huononee, minkä seurauksena perinteinen viittomakielen käyttäminen vaikeutuu.

On surullinen tosiasia, että monissa maissa eri puolilla maailmaa, jopa

Euroopassa, ihmiset uskovat, etteivät sokeat voi käyttää viittomakieltä. Mutta se on todella mahdollista! Vaikkei sinulla olisikaan näköä ja kuuloa, sinulla on kolmaskin aisti, nimittäin tuntoaisti. Voit saada tietoa kosketuksella esimerkiksi pistekirjoituksen sekä myös viittomakielen avulla.

Toisiaan muistuttavat viittomat hankalia

Kuurosokea henkilö voi laittaa käteensä viittovan henkilön käsien päälle tunteakseen viittomat. Kuurosokealle henkilölle, joka on syntynyt kuurona ja jonka ensimmäinen kieli on viittomakieli, ei ole vaikeata lukea viittomia tuntemalla liikkeit.

On kuitenkin joitakin viittomia, jotka muistuttavat paljon toisiaan ja joissa on samat liikkeit. Tällaisia ovat esimerkiksi eräät ruotsin kielen sanat, joissa on samat liikkeit mutta eri merkitys: valtio, kunta, yhteiskunta. Kuurosokean on mahdotonta tietää, mitä näistä sanoista puhuja tarkoittaa. Voit siis joko käyttää sormiaakkosia tai yrittää vähän muuttaa viittomaa ja liikettä tehdäksesi sen lukemisen helpommaksi.

Jane Eriksen

Kuurosokeat viittomia muokkaamaan

Haluan huomauttaa, että on erittäin tärkeää, että kuurosokeille itselleen annetaan mahdollisuus keskustella ja tehdä ehdotuksia siitä, kuinka muuttaa ja sopeuttaa viittoma kolmeksi eri viittomaksi. Kenenkään muun ei tulisi päättää tästä kuin kuurosokeiden. Muuten tulisi käyttää sormiaakkosia.

Kuurojen ja kuurosokeiden viittomakieli on sama kieli mutta, kuten olen sanonut, kuurosokeat tarvitsevat vähän enemmän tietoa viittomissa.

Kuurosokeat voivat saada joitakin ylimääräisiä viestejä, esimerkiksi jos kaksi kuurosokeaa puhuu (viitto) ja kolmas henkilö haluaa antaa viestin toiselle heistä keskeyttämättä keskustelua. Jos hän haluaa esimerkiksi

kertoa kuurosokealle, että hän poistuu lyhyeksi ajaksi käydäkseen kylpyhuoneessa, tai hän haluaa kysyä ottaako kuurosokea kahvia, niin hän voi tehdä viittoman kuurosokean olkapäähän tai käsivarteen tai jalkaan. Näin kuurosokea haluaisi tulkkinsa tai muiden ihmisten tekevän, koska jatkuvasti keskeytetyksi tuleminen ei ole miellyttävää.

On hyvin tärkeitä, että kuurosokeat voivat jatkaa äidinkieltensä, viittomakielen, käyttämistä näkönsä huonontuessa. Kaikkien viittovien kuurosokeiden mielestä ei ole niin helppoa käyttää viittomakieltä kädestä käteen, mutta suurin osa on sitä mieltä, että se on helppoa. Jopa huonokuuloiset tai myöhemmin kuuroutuneet ihmiset voivat käyttää kädestä käteen viittomia tai käteen viittottavia sormiaakkosia. Kaikki ihmiset ovat erilaisia. Kuurosokeiden täytyy itse päättää, mikä kommunikointitapa on heille paras.

Kuten jo esitin, kuurosokeat voivat käyttää viittomakieltä. Mielestäni on surullista, että monilla mailla on huono asenne viittomakieltä kohtaan. Henkilön kieli on hyvin tärkeä asia hänen elämässään tiedon saamisessa ja hänen kehittymisessään ihmisenä.

Artikkelin kirjoitti Ruotsin kuurosokeiden yhdistyksen varapuheenjohtaja Jane Eriksen kuurosokeiden Eurooppa-konferenssia varten.

Kuurosokeiden Tuki ry avustaa

Kuurosokeiden Tuki ry. on pieni vapaaehtoisten auttajien järjestö, jolla on pieni tukirahasto. Järjestö on perustettu 26.1.1983. Perustaja oli edesmennyt toiminnanjohtaja Inger Lindgren, joka halusi järjestää omalle suvulle ja lähiystäväpiirille mahdollisuuden osallistua kuurosokeiden auttamiseen.

Avustuksia kulttuuriin ja vapaa-aikaan

Kuurosokeiden Tuki ry:n rahastosta myönnetään vuosittain pieniä avustuksia kuurosokeiden kulttuurin ja vapaa-ajan tukemiseen. Pääperiaatteena on, että tukea myönnetään sellaisiin hankkeisiin, jotka eivät kuulu yleisen sosiaalisen tuen piiriin. Tällaisia kohteita ovat esimerkiksi julkaisutoiminta, kotimaiset kulttuuritapahtumat, virkistysmatkat ulkomaille, kansainväliset kilpailu- ja konferenssitapahtumat.

Sensijaan kuurosokean arkipäivää koskevaan taloudelliseen tukemiseen avustuksia ei myönnetä, koska tällainen tukeminen kuuluu julkisen sosiaalitoimen piiriin.

Avustusanomukset käsitellään järjes-

tön johtokunnan kokouksissa, joita on vähintään neljä vuodessa. Seuraavat anomusten jättöajat ovat: toukuun, syyskuun ja marraskuun loppuun mennessä.

Pienestä rahastosta pieniä avustuksia

Myönnettävät avustukset ovat pieniä, koska myös rahasto on pieni. Yleisin avustussumma yksityiselle anojalle on 800–1500 markkaa. Useamman henkilön käsittävälle ryhmälle avustukset ovat olleet 1500 – 2500 markkaa.

Tuki ry on avustanut myös uusia, toimintansa aloittavia kerhoja myöntämällä nk. starttirahan, joka on ollut 2 000 markkaa. Starttirahan saamisen edellytyksenä on, että kerho on järjestäytynyt, eli kerholle on nimetty vetäjä ja rahastonhoitaja. Lisäksi kerholla pitää olla pankkitili.

Vuonna 1998 Kuurosokeiden Tuki täyttää 15 vuotta. Juhlavuoden kunniaksi yhdistys on päättänyt myöntää Inger Lindgrenin muistorahaston stipendin, joka kohdistetaan kuurosokeiden kulttuurin tukemiseen. Tarkempaa päätöstä asiasta ei ole vielä tehty. RK

Professorit tehtailevat puhuvaa päätä

Puhuva pää? Siinäpä mielenkiintoinen idea kuulovammaisen apuvälineeksi: puhetta hahmotetaan lukemalla tietokoneen ruudulla puhuvan pään selkeää huuliota.

Tampereen yliopistossa on kehitetty puhuvaa päätä eli tietokoneella tehtyä mallia siitä, miten ihminen tuottaa puhetta. Käytännössä puhuva pää on tietokoneen ruudulla näkyvä malli siitä, miltä ihmisen puhuminen näyttää. Pää puhuu myös ääneen puhesyntetisaattorin avulla.

Puhuva pää on tutkimuksen apuväline, jolla voidaan saada tarkempaa tietoa esimerkiksi siitä, miten kuulo- ja näköhavainnot liittyvät puheen havaitsemiseen. Yleensä ajatellaan, että puhetta hahmotetaan lähinnä kuulon avulla. Todellisuudessa kuitenkin myös näköhavainnolla, huulien ja ilmeiden avulla on tärkeä merkitys puheen ymmärtämisessä, myös kuulovilla ihmisillä.

Kuulovammaisen apuväline?

Puhuvasta päästä voidaan kehitellä apuvälinettä muun muassa kuuroille ja kuulovammaisille. Vielä ei kuitenkaan olla näin pitkällä.

– Ihmisen puheen jäljittely tietokoneella on sen verran monimutkainen juttu, että käytännön sovelluksia saa-

daan vielä odotella, kertoo yksi puhuva pää –projektin vetäjistä, Tampereen yliopiston psykologian professori Mikko Sams.

– Sopivia käyttöjä kuuroille ja kuulovammaisille olisivat esimerkiksi näköpuhelimet, videoneuvottelut ja yli-päättään yhteydet, joissa puheen hahmottaminen näön avulla on mahdollista. Puhuvasta päästä on hyötyä myös puheterapiassa. Henkilö voi pään avulla harjoitella, miten äänneitä muodostetaan, Sams kertoo.

Puhuvia päitä on jo käytössä muualla maailmassa, muun muassa USA:ssa, Japanissa ja Ranskassa. Sams korostaa kuitenkin kotimaisen projektin tärkeyttä. Puhuva pää puhuu aina tiettyä kieltä, eikä suomenkielinen hyödy englantia tai japania puhuvasta päästä.

Tutkimusprojektia vetävät Tampereen yliopiston psykologian professori Mikko Sams, tietojenkäsittelyopin professori Kari-Jouko Räihä ja fyysikko Kimmo Kaski. – Tutkimusprojekti alkoi viime syksynä, eikä se lopu koskaan! Tähän liittyy niin paljon erilaisia juttuja, Sams puhuu.

Professori kiinnostuu juttellessamme kuurosokeiden kommunikoinnista. Ehkäpä kuulemme hänestä vielä! LE

Ari rakensi leikkimökin

Nytpä tahdon olla ma
pienen mökin laittaja ...

Kuurosokeiden asumis- ja toiminta-keskuksen uudisrakennustyömaalle kerääntyi kesän mittaan monenlaista laudanpätkeä. Osa tavarasta oli ihan hyvää ja käyttökelpoista. Ari Käpä, eräs Virtainpolun asukkaista, pyöriteli laudanpätkeä käsissään tunnusteli ja tutkiskeli niitä. Hän kyseli rakennuksella työskenteleviltä miehiltä, mihin laudat ovat menossa.

- Kaatopaikalle, kuului vastaus.
- Saanko käyttää nämä mihin haluan? - Kyllä, saat käyttää ihan vapaasti.

Ari valitsi kasan sopivia laudanpätkeä ja alkoi nikkaroida. Hän irrotti laudoista naulat, höyläsi niitä, mittaili, sahasi ja naulasi. Muut asukkaat seuraivat uteliaina Arin puuhia.

- Mitä sinä oikein rakennat, kysyi joku asukkaista uteliaana.

- Rakennan itselleni makuuhuonetta.
- Sehän on liian pieni makuuhuoneeksi.

- Kyllä minä sinne mahdun nukkumaan.

Kolme viikkoa Ari työskenteli ahkerasti, kunnes rakennelma sai hahmonsaa. Jätelaudoista syntyi soma leikkimökki. Sen lattia-ala on kuusi neliometriä eli kaksi metriä leveä ja

kolme metriä pitkä.

Korkeutta mökissä on sen verran, että Ari mahtuu suorana seisomaan sen sisällä.

Keväämmällä Ari aikoo tehdä mökin viimeistelytyöt. Siihen laitetaan ikkunat sekä sisälattia ja viimeisenä silauksena mökki maalataan kauniin väriseksi. Mökin väriä Ari ei suostunut paljastamaan.

Ari kertoo, että leikkimökki on tarkoitus myydä kevään aikana. Rahat hän on luvannut antaa asumis- ja toimintakeskuksen oman Ystäväkerhon hyväksi. Tällä hetkellä leikkimökki on Arin asunnon vieressä, asumis- ja toimintakeskuksen piha-alueella.

Ari Käpä tunnetaan monipuolisena miehenä, jonka käsissä syntyy kaikenlaista kaunista.

- Olen seitsemänvuotiaasta asti tykännyt nikkaroida ja rakennella kaikenlaista. Ennen piirtelin paljon, nyt teen enemmän käsilläni, Ari kertoo.

- Mitä aiot tehdä seuraavaksi?

- Ajattelin, että voisin tehdä muutamia koirankoppeja. Niillä olisi varmaan menekkiä.

Arilla on mielessä toinenkin ajatus.

- Voisin rakentaa tänne sellaisen piivaraston, jossa voisi säilyttää kotikärriä, haravia ja muita ulkotyökaluja. Piirustuksetkin ovat jo valmiina, mutta rakennustarvikkeet alkavat olla lopussa, Ari toteaa. RK

Valtion paikallishallinto uudistui

Valtion paikallishallinto järjestettiin uudelleen viime joulukuun alussa. Uudistuksen tarkoituksena on ollut eri viranomaisten tehtäväjaon selkiyttäminen.

Paikallishallinto järjestyy nykyään kihlakunnittain. Uusia kihlakuntia on 90. Kihlakunnanvirastossa hoidetaan poliisitehtäviä ja syyttäjän-, ulosotto- ja rekisterihallintotehtäviä. Lisäksi hoidetaan yleishallintotehtäviä.

Uudistuksen jälkeen poliisin palvelut saa kihlakunnan poliisilaitokselta. Syyttäjätehtäviä hoidetaan kihlakunnanviraston syyttäjäsastossa tai kihlakunnan syyttäjänvirastossa. Ulosottoasioista vastaa kihlakunnanviraston ulosotto-osasto tai kihlakunnan ulosottovirasto. Kihlakunnan maistraatista saa paikallisia rekisterihallintopalveluja. Lisäksi kihlakunnanviraston asiakaspalvelusta saa yleishallintopalveluja.

Valtion paikallishallinnon uudistus kokosi yhteen 204 nimismiespiiriä, 25 poliisilaitosta, 25 kaupunginvoudinvirastoa, 25 kaupunginviskaalinvirastoa ja 59 kihlakunnan rekisteritoimistoa.

Uudistus on eriyttänyt toisistaan poliisitoimen, syyttäjän- ja ulosotto- ja rekisteritoimen. Poliisipäällikkö vastaa po-

liisin toiminnasta kihlakunnassa. Kihlakunnansyyttäjä vastaa syyttäjän- ja ulosotto- ja rekisteritoimista. Maistraatin toiminnasta vastaa henkikirjoittaja. Kihlakunnanviraston hallinnollisena päällikkönä eli kihlakunnanimismiehenä toimii joku yksiköiden päälliköistä.

Kihlakunnanvirasto on hallinnollisesti lääninhallituksen ja sisäasiainministeriön alainen. Sen yksiköistä poliisilaitos ja maistraatti ovat toiminnallisesti sisäasiainministeriön alaisia. Ulosotto-osasto ja syyttäjäsasto ovat oikeusministeriön alaisia. Oikeuskansleri on ylin syyttäjänvirastomainen.

Keskuspaikkojen lisäksi kihlakunnanvirastojen palveluita saa myös palvelutoimistoista ja palvelupisteistä. Osa palvelupisteistä on yhteisiä muiden viranomaisten kanssa.

Poliisi

Poliisin tehtävänä on oikeus- ja yhteiskuntajärjestyksen turvaaminen, yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitäminen. Lisäksi poliisi estää ennalta rikoksia, selvittää ja saattaa niitä syyteharkintaan.

Jos olet joutunut rikoksen kohteeksi, sinun kuuluu tehdä rikosilmoitus po-

liisille. Ilmoitus tehdään yleensä henkilökohtaisesti. Se kannattaa tehdä poliisilaitoksen keskuspaikassa tai palvelutoimistossa.

Poliisi hoitaa myös erilaisia lupapalveluita. Poliisin kautta hankitaan esimerkiksi passi ja henkilökortti, ajokortti ja ampuma-aseluvat.

Syyttäjä

Syyttäjä huolehtii yhteiskunnan puolesta siitä, että rikoksen johdosta ryhtytään toimiin rikosentekijän rankaisemiseksi.

Syyteharkinta

Syyttäjä päättää poliisin tekemien tutkimusten perusteella syytteen nostamisesta eli arvioi, onko siihen lailliset edellytykset.

Jollei rikoksesta ole riittävästi näyttöä, syyttäjä tekee syyttämättäjäättämispäätöksen. Syyttäjä voi jättää syytteen nostamatta myös esimerkiksi siitä syystä, että rikos on vähäinen. Päätettyään syytteen nostamisesta syyttäjä vaatii rikoksesta epäillylle rangaistusta oikeudenkäynnissä käräjäoikeudessa.

Rangaistusmääräykset

Syyttäjä tarkastaa poliisin antamat sakkolaput eli rangaistusvaatimukset ja antaa niitä koskevat rangaistusmääräykset. Suurin osa niistä liittyy liikenne rikkomuksiin.

Sovittelu

Syyttäjä voi ohjata rikosasian sovittavaksi, jos asian käsittely ilman oikeudenkäyntiä on asianosaisten ja yleisen edun mukaista.

Sovittelun järjestämisestä huolehtivat yleensä kuntien sosiaaliviranomaiset. Sovittelijoina toimivat tehtävään koulutetut vapaaehtoiset. Aloitteen sovittelusta voivat tehdä myös poliisi tai asianosaiset itse.

Ulosotto

Ulosottomies eli kihlakunnanvouti panee täytäntöön tuomioistuinten päätöksissä määrättyjä velvoitteita, käytännössä useimmiten maksuvelvoitteita. Ulosottoa haetaan velallisen kotipaikan kihlakunnanvoudilta.

Ulosmittaus

Verot ja julkiset maksut samoin kuin esimerkiksi vakuutusmaksut voidaan ulosottaa ilman tuomioistuimen päätöstä. Myös sakot peritään tarvittaessa ulosottoin.

Ulosottomies lähettää velalliselle ensin maksukehotuksen. Jollei se tehoa, hän ulosmittaa esimerkiksi palkan tai eläkkeen. Käytännössä veronpalautukset ovat tärkeä ulosmittauksen kohde. Palkka- ja eläketuloista voidaan ulosmitata korkeintaan kolmasosa. Velallisen toimeentulon turvaamiseksi hänelle on kuitenkin aina jätettävä tietty markkamäärä vähim-

mäistoimeentulon turvaamiseksi.

Ulosottomies voi myös ulosmitata irtainta tai kiinteää omaisuutta ja myydä sen pakkohuutokaupalla.

Ulosottomiehelle kuuluu myös häättöjen toteuttaminen sekä tuomioistuinten määräämien takavarikkojen täytäntöönpano. Hänellä on myös eräitä lapsen huoltoa ja tapaamisoi-keutta koskevien päätösten sekä rikostuomioiden täytäntöönpanoon liittyviä tehtäviä.

Rekisterihallinto

Maistraatit toimivat paikallisina rekisteriviranomaisina yhden tai useamman kihlakunnan alueella. Ne vastaavat väestötietojärjestelmän ylläpidosta sekä paikallisista tietopalveluista ja toimivat myös kauppa- ja yhdistysrekistereiden paikallisviranomaisina sekä hoitavat erilaisia todistajapalvelutehtäviä.

Väestötietojärjestelmään kuuluvat mm. henkilötietojen ylläpito, tietopalvelut, otteet ja todistukset, osoite- ja kotikuntatietojen ylläpito muuttoilmoitusten perusteella, asukasluettelot, äänioikeustiedot ja kotipaikkatodistukset.

Muuttoilmoitus

Kun ihminen muuttaa, hänen kuuluu tehdä muuttoilmoitus. Se vaikuttaa kotikuntaan, verotuskuntaan ja ää-

nestyspaikkaan. Muuttoilmoituksen voi tehdä kirjallisesti lomakkeella tai soittamalla maksuttomaan palvelunumeroon 0800 0811.

Kauppa- ja yhdistysrekisterit

Kauppa- ja yhdistysrekisterit hoitavat rekisteri-ilmoitukset, rekisteriotteet ja näihin liittyvän neuvonnan. Samoin ne hoitavat asunto-osakeyhtiöiden rekisteröinnin ja toiminimipalvelun.

Muut palvelut

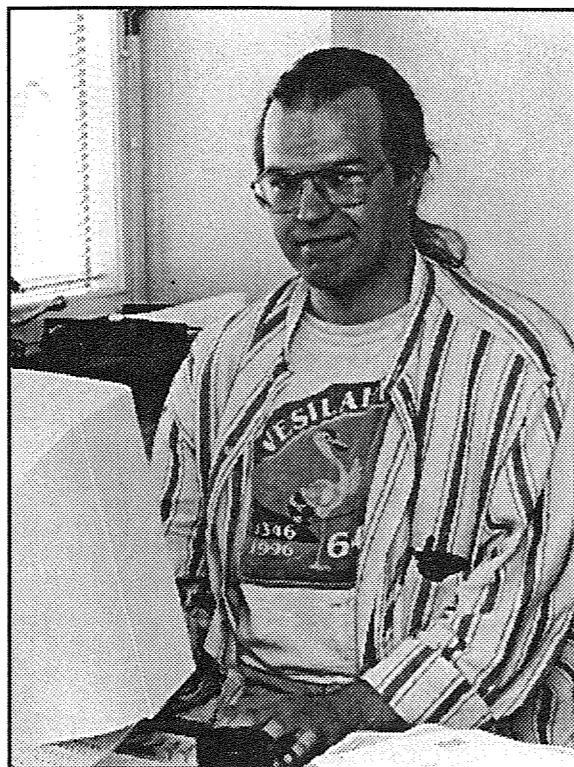
Rekisterihallinto hoitaa myös muita palveluita, esimerkiksi asiakirjojen oikeaksi todistamiset, avioliiton esteiden tutkimiset ja siviilivihkimiset, kiinteistökauppojen vahvistamiset ja perukirjojen osakasluetteloiden vahvistamiset.

Yleishallintotehtävät

Kihlakunnanvirastoon kuuluu myös ns. yleishallintotehtäviä, joita ovat mm. julkisen notaarin ja kaupanvahvistajan tehtävät, tiedoksiantotehtävät sekä elinkeinoilmoituksiin ja valtausten varaamiseen liittyvät tehtävät. Erillisvirastoissa yleishallintotehtäviä hoidetaan lähinnä maistraateissa ja poliisilaitoksissa. Julkisina notaareina, kaupanvahvistajina ja haastemiehenä on myös muita viranomaisia.

Lähde: Uudenmaan lääninhallitus, Valtion paikallishallinto uudistuu

Keskustoimiston väen elämää on muutaman kuukauden ajan ilahduttanut atk-harjoittelijamme Matti Jalonen. Atk:ta opiskeleva Matti piristää nyt myös Tuntosarven lukijoita tarinalla tietokoneiden ihmeellisestä maailmasta.

Tapahtui eräänä päivänä tietotekniikan maailmassa

No, joka päivähän siellä jotain tapahtuu ja viime aikoina varsinkin on tapahtumia riittänyt. Selvästi huomaa, että ala on vielä melkoisen nuorta ja hakee paikkaansa ja muotoansa muiden tekniikan alojen joukossa.

Olen nyt parin viimeisen vuoden aikana opiskellut tietotekniikkaa ja tänä aikana on vastaan tullut jos jonkinlaista termiä ja lyhennettä. Niiden määrä on niin huima, ettei ole mitään mahdollisuuksia muistaa kaikkien merkityksiä. Osa kahden vuoden takaisista asioista on jo unohdettu, osa vielä porskuttaa eteenpäin. Jatkuvasti kuitenkin tulee vastaan jotain uutta. Alan lehtien jatkuva lukeminen on lähes välttämätöntä, jotta olisi edes jossain määrin perillä tapahtumista ja kehityksen suunnasta.

Voiko tästä sotkusta sitten seurata mitään kovin järkevää? Ns. uudistuksia näyttäisi pursuavan suunnasta jos toisestakin. Osa niistä on toki ihan hyviä ja hyödyllisiä, mutta joistakin voisi sanoa niiden olevan lähinnä näennäisiä muutoksia ja vanhan käärimistä uuteen paperiin. Kaikesta tästä muutoksesta luulisi syntyvän jotain positiivistakin ja näin varmasti myös tapahtuu. Yleisnäkymät ovat kuitenkin varsin levottomat.

Peruskysymysten äärellä

Tavallisen pulliaisen silmissä koko tietotekniikkatouhu saattaa vaikuttaa jotenkin omituiselta hössötykseltä, isot miehet touhuavat silmät kiiluen näppäimistöjen äärellä yömyöhällä ja höpisevät omituisia loitsuja.

Taikasanoja tarvitaankin yllättävän usein, jotta hommat saataisiin toimimaan. Ei välttämättä ole erityisen mieltä ylentävää huomata, että jossain tapauksissa nämä temput ovat jopa auttaneet. Henkimaailmasta kun on kysymys, niin kaikki on mahdollista.

Joku tietysti saattaa sanoa, että eihän tietotekniikka liity mitenkään henkiin, mutta omien kokemuksieni perusteella olen toista mieltä. On kovin vaikea selittää miksi jotkin asiat toimivat ja toiset eivät, vaikka niiden pitäisi toimia.

Tietokoneiden sisuksissa liikkuvat bitit ovat siinä mielessä mukavia, että niiden toiminnassa on kaksi vaihtoehtoa, kyllä tai ei, tai numeroilla ilmoitettuna 1 ja 0. Kaikki mitä tietokone tekee on siis ykkösten ja nollien muutoksia. Mitään välimuotoja näillä tiloilla ei teknisesti ole, mutta joskus tuntuu siltä, että jotain siinä välissä sitenkin on.

Ei tietokoneen vika!

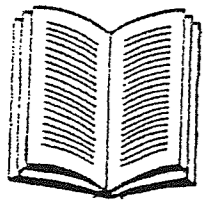
Periaatteessa tietokone tekee vain sen mitä sen käsketään tehdä. Toisaalta joskus vaikuttaa siltä, että tietokoneet saavat käyttäjänsä tekemään asioita, joita ne, siis tietokoneet, haluavat. Siinä mielessä ne ovat kuin mitä tahansa laitteita, ainahan ihmisten käytös on jonkin verran muuttunut, kun on otettu käyttöön jotain uutta. Tietokoneen syyttäminen epäloogisesta tai virheellisestä toiminnasta on jossain määrin turhaa, koska itsehan me käskyt ja toimintaohjeet sille annamme.

Huomenna kaikki on toisin

Tietokoneilla on päivä päivältä suurempi merkitys elämässämme. Niiden kanssa on melkein pakko yrittää tulla toimeen, koska niihin törmää lähes kaikkialla. Autot, mikroaaltouunit, pankkiautomaatit, televisiot, kellot ja monet muut nykypäivän laitteet sisältävät jonkinlaisen tietokoneen, joka on ohjelmoitu suorittamaan tiettyjä tehtäviä. Kaiken tarkoituksena on ihmisen elämän helpottaminen ja onhan siinä onnistuttukin.

Paljon on myös ollut puhetta keinoälyn kehitymisestä. Tietokoneita pyritään kehittämään siten, että ne voisivat yhä paremmin matkia ihmisaivojen toimintaa. Kehitystä tapahtuu koko ajan ja jonain päivänä kenties on mahdollista korvata päänuppimme sisältö mikropiirillä. Tähän tosin menee vielä vuosia, jopa vuosikymmeniä. Tässä vaiheessa moinen ajatus saattaa vaikuttaa kovin epäinhimilliseltä, mutta joskus se voi olla totisinta totta.

Tietotekniikka tarjoaa mahdollisuuksia, joita emme ehkä vielä osaa edes kuvitella. Toteutuessaan nämä mahdollisuudet tulevat mullistamaan käsityksiämme ja toimintatapojamme. Aivan ongelmatonta ei tällainen kehitys kuitenkaan ole. Meille saattaa tulla vaikeuksia pysyä maailman menossa mukana, koska ihmisen kehitys ei välttämättä ole yhtä vauhdikasta kuin ympäröivän yhteiskunnan. Joka tapauksessa mielenkiintoiset ajat ovat edessä. Matti Jalonen

Vainolan kauhut

Eero Vartio

Kirjailija Päivi Alasalmi on syntynyt v. 1966 ja asuu Tampereella. Esikoisteos oli nimeltään 'Saana' ja ilmestyi v. 1988. Sitä seurasivat romaanit 'Lopettajat' 1990, 'Onnellisia ihmisiä' 1992 sekä novellikokoelma 'Suden hetki' 1995. Viimeksi on ilmestynyt Finlandia-ehdokkaaksi korotettu romaani 'Vainola' 1996. 'Onnellisia ihmisiä' on radioitu myös kuunnelmana ja esitetty tv-sovituksena. Taitaa olla niin, että esikoisteos ja novellikokoelma vielä puuttuvat Näkövammaisten kirjaston äänikirjavalikoimasta. Jopa kuunnelma on saatavissa. 'Vainolan' tulkitsee Raila Hämäläinen.

Naisten kauhuromaanin perinne

Päivi Alasalmen 'Vainolan taustalla' on naisten kauhuromaanin perinne. Tiedättehän: nuori nainen saapuu kotiopettajattareksi vanhaan synkään linnaan. Sen ummehtuneissa huoneissa ja erityisesti kellarissa piilee karmeita salaisuuksia. Oma sulhanen tai aviomies osoittautuu miltei aina hirmuiseksi ihmispedoksi, ja koko suvun menneisyys on veren tahraama. Joskus nuori vaimo pystyy ainakin osittain lievittämään menneisyyden kirousta.

Naisten kauhuromaanin perinne sai alkunsa 1700-luvun lopun tunteelli-

sista jatkoromaaneista. Pysyviin tuloksiin pääsivät Bronten sisarukset Charlotte ja Emily. Charlotten 'Kotiopettajattaren romaani' sisältää jo kaikki tärkeimmät ainekset. Emily lisää romaanissa 'Humiseva harju' vielä kummitukset ja koskettavan rakkaustarinan. Jane Austen kirjoitti jo 1800-luvulla naisten kauhuromaanista klassisen parodian, joka on nimeltään 'Neito vanhassa linnassa'.

Päivi Alasalmi on lukenut ja hyödynnänyt tarkasti kauhuromaanin perinteen kirjoittaessaan 'Vainolaa'. Lopputuloksena on todella mielenkiintoinen ja taidolla rakennettu jännitysromaanin. Toki lukijakin tuntee perinnettä ja aavistelee monenlaista pahaa. Kaikki aavistelut toteutuvat ja kirjailija pystyy panemaan vielä pikkuisen odotettua paremmaksi.

Vainolan nuori rouva

Laura Vainola, omaa sukua Auer ei suinkaan ole mikä tahansa tytönhuopakko, vaan määrätietoinen, nykykainen nainen. Hänellä on ikää vasta 25 vuotta, mutta hän on viettänyt todella kansainvälistä elämää. Vanhemmat ovat olleet suomalaisia, mutta saaneet surmansa lento-onnettomuudessa. Siteet Suomeen ovat jääneet melko hatariksi. Laura on nyt avioitunut upporikkaan liikemiehen Lauri Vainolan kanssa viikon tuttavuuden jälkeen ja muuttanut Suomeen. Mies on noin 60-vuotias, eikä väittämänsä mukaan ole aikaisemmin ollut naimisissa.

Laura tekee tohtorin väitöskirjaa intialais-jamaikalaisen kirjailijattaren Jean Rhysin tuotannosta. Suomenoksa on vain yksi: Siintää Sargasomeri, joka on ilmestynyt 1968. Kirja on pistekirjastossa. Rhys käsittelee miehen ja naisen ongelmallisia suhteita ja etenkin miesten naisiin kohdistamaa sortoa.

Rikkaan liikemiehen vaimona Laura Vainola voi elää upporikkaan tavoin; ostaa Helsingissä käydessä kerralla 20 pukua ja toteuttaa itseään monella tavalla. Hän on kuitenkin tyytymätön vanhaan aviomieheensä, joka osoittautuu sänkykamarissa haluttomaksi ja katkaisee lähes kokonaan seksiharjoitukset pian pariskunnan palatua häämatkalta.

Kauhujen linna

Kertomus tapahtuu nykyajassa, kaikesta päätellen vuonna 1994. Silti Vainola on perinteinen kauhulinna. Suomalaisuusintoilijaksi ryhtynyt isoisä on suomentanut kartanon nimen. Siitä piti tulla Vainola, mutta koska hänen suomen kielen taitonsa oli huono, hän on vahingossa pudottanut yhden kirjaimen pois. Kartano on Vainola. Suvun vaakunassa on käärmeitä ja Lauri kertoo ylpeänä sukutarinoita, joissa esi-isät kiduttavat ja surmaavat ihmisiä tyynen rauhallisina.

Mutta myös nykyisempään aikaan liittyy arvoituksellisuutta. Onko Lauri kenties sittenkin jo aiemmin ollut nai-

misissa? Vintiltä löytyy 60-luvun naisten muotivaatteita ja muistiinpanoja.

Laura yrittää selvittää asioita. Hän koluaa kirjastoja ja haastattelee seudun vanhempia asukkaita. Aina Lauran tullessa paikalle tiedot on juuri poistettu tai lähetetty jonnekin tai haastateltava on juuri sattunut kuolemaan. Myös yöllisessä kauhulinna tapahtuu merkillisiä asioita. Laura törmää öisellä käytävällä haamumaiseen valkopukuiseen naiseen, joka ei vastaa puhutteluun. Hän löytää kellarista huoneiston, jossa on seksivälineistöä naisten kahlitsemiseksi ja kiduttamiseksi.

Päivällä huoneistoa on mahdoton löytää uudelleen. Onko kaikki ollut ehkä sittenkin vain unta? Ja mikä yleensä on totta ja mikä ei? Onko mahdollista, että Laura itse on sekoamassa?

Juuri enempää ei ole mahdollista kertoa turmelematta lukijan jännityksen hetkiä ja lopputyrmistystä, joita viimeiset lauseet merkitsevät. Jotain tällaista klassikot Emily Bronte ja muut olisivat luultavasti kirjoittaneet, jos olisivat eläneet nykyajassa. Jännitys tiivistyy ja arvoitus tihenee pitäen lukijan herpaantumattomassa otteessa. Klassikoille tyypilliset ikävystyttävän loputtomat tanssiaiskuvaukset ja muu sen sellainen on poissa. Ilman muuta aion tutustua Päivi Alasalmen aikaisempiin teoksiin ja lukea myös tulevat! Eero Vartio

Lukijoiden postia

Maisa Ritala: Mietteitä

Aikaisemmin elämässäni olen liikunnut paljon luonnossa hiihtäen sekä vaeltaen rinkan ja koirien kanssa. Taipaleella kulku pitäisi tapahtua siten, että kaikki mukana olijat pysyvät vauhdissa. Tahti sovitellaan hitaimman ja heikoimman mukaan; yhteishenki on tärkeää.

Olen tässä seurannut vuodesta -88 lähtien kuurosokeiden toimintaa. Olen oppinut jotain tärkeää ja ihmetellyt joitakin asenteita ja toimintatapoja. Olen ollut tekemisissä näkövammaisten kanssa, mukana kuulonhuoltoliiton työssä ja nyt sitten tässä yhdistyksessämme.

Minua huolestuttaa se, että Suomen Kuurosokeat ry:llä on varaa antaa kuntoutuksesta niin suuri osa muille järjestöille. Eikö olisi parempi pyytää tarvittaessa muilta asiantuntemusta oman järjestömme toimintoihin - ei antaa toimintoja pois, kuten nyt. Tällä nykyisellä menettelyllä on mielestäni se vaara, että näin pieni käy tarpeettomaksi ajanoloon.

Mielestäni toimintoja tulisi laajentaa varhaiskuntoutuksen suuntaan, eikä antaa toisten tehdä se. Toisten tekemänä myös menetämme osan jäsenistä, kenties sellaisistakin, joilla olisi vielä mahdollisuus antaa aktiivista työpanosta kuurosokeain eteen tehtävälle työlle. Siihen ei meillä ole varaa. Joukko on pieni suhteessa muihin auttamisjärjestöihin. Nykyisellä käytännöllä näkövammaisten, joille ilmaantuu kuulo-ongelmia, identiteetti helposti pysyy näkövammaisen. Kuulovammaisten, joille ilmaantuu näköongelmia, identiteetti vastaavasti pysyy kuulovammaisena.

Kuitenkin tarvitsemme kaikki kuurosokeutuvat ja kuulonäkövammaiset tämän yhdistyksemme toimintojen piiriin. He tarvitsevat sitä erityisosamista, jota vain Suomen kuurosokeat voivat tarjota - oppiakseen ja kasvaakseen vammojensa myötä. Eikä meidän tarvitse säikähtää sitä, että keskuudessamme on monia kommunikaatiotapoja, kullakin tilanteen mukaan.

Ne, joilla on enempi jäljellä, voivat oppia useamman menetelmän ja löytää tien toisten tykö. Eikä keinot toisen ihmisen kohtaamiseen lopu, vaikka kielellistä yhteyttä ei aina saa. Voihan ottaa kädestä; voihan kosketuksesta aistia toisen lämmön, olla läsnä toiselle.

Mielestäni meidän tulee huolehtia siitä, että tahtimme soveltuu kaikille.

Lukijoiden postia

Meidän pitää sovittaa kulkumme niin, että kaikki pysyvät matkassa. Ei ole olemassa oikeita ja vääriä kuurosokeita tai kuulonäkövammaisia. Ei myöskään se mitä annamme toisillemme, ole meiltä pois. Saamme sen monin verroin takaisin. Älkäämme jättäkö ketään yksin.

Seija Troyano: Olemmeko tuomittuja hiljaisuuteen

Olemmeko tuomittuja hiljaisuuteen ja pimeyteen vammamme myötä, vai miten itse kukin tilanteensa kokee? Varmasti joku kokee tilanteensa katkerana, tuntee itsensä tuomitukseksi, mutta auttaako se ketään?

Omakohtaisesti voin ainoastaan ihmetellen todeta, että kaikkeen ihminen kuitenkin sopeutuu; oppii elämään ja löytämään keinoja selviytyä. Mielestäni Helen Keller on oivaltanut jotakin hyvin oleellista todetessaan: Onnen yhden oven sulkeutuessa avautuu toinen, mutta usein me tuijotamme niin kauan sulkeutunutta ovea, ettemme näe sitä, joka on meille avautunut.

Toki myönnän että diagnoosin "kuurosokeus" pamahtaessa niskaani sisällä myllersivät kaikki mahdolliset ja mahdolliset tunteet, katkeruuskin. Mutta niinkuin sanotaan "ensimmäinen päivä on pahin hirressäkin".

Loppujen lopuksi elämä kuitenkin jatkuu ja itsestäsi riippuu millaiseksi elämäsi haluat rakentaa. Meillä on Suomessa kiitollinen tilanne sikäli, että apuvälineet ja palvelut tekevät mahdolliseksi toteuttaa isojakin asioita jos vain haluamme.

Itse koen, että kuurosokeuden myötä olen saanut elämäni paljon uusia, mielenkiintoisia ja haasteellisia asioita, joiden myötä voin itsekkin kasvaa ja kehittyä. Jos joskus on vaikeaa, niin sisu siinäkin kasvaa ja uusien asioiden tullessa eteen olen taas vahvempi ja valmiimpi.

Kun kuurosokeana joudut elämään ns. valtaväestön keskellä, on sekin ihan mielekäs haaste. "Niin metsä vastaa kuin sinne huutaa" pitää paljon paikkansa ihmisen kuin ihmisen kohdalla.

Itse voin sanoa Helen Kellerin sanoja lainaten että omassa elämässäni on avautunut se uusi ovi, ja mitä se pitää sisällään on tänä päivänä vähintäänkin yhtä mielekästä ja rikkaasta kuin elämä ennen diagnoosia.

Lämmin kiitos!

Hilkka Nieminen kiittää koko sydämestään kaikkia niitä, jotka muistivat häntä hänen 70-vuotispäivänään.

**Timo Leppäjärvi:
Kevättä rinnassa**

Keväisissä tunnelmissa loin silmäyksen ikkunasta ulos ja tuumin että on kaunis päivä painella 'ladulle'; käytin ladun kohdalla lainausilmaisua tuonempana kerrotusta syystä.

Avasin vaatekomeron oven varovasti, jotta pahat voimat eivät vyöryisi avaajan yli ja hautaisi häntä. Perusteellisen etsiväntyön tuloksena kädessäni oli tuulipuku, jonka puin yleni, sitten vielä hiihtolenkkarit, pipo ja käsineet. Näin varustautuneena lähdin ulos ja kopaisin työhuoneeni ulkoseinällä nojailleet lylät (sukset) alleni.

Jonkin matkaa hiihdettyäni metsässä, aloin silmäillä ympäristöä. Katsoinpa mihin suuntaan hyvänsä, koko hankinen tienoo oli kauttaaltaan näikäisten porojen kaivelema. Tämä kaikki on jokakeväistä todellisuutta, jonka kohtaamiseen olin varautunut. "Ladun" virkaa hoiti moottorikelkan telaurat, jotka kulkivat joka suuntaan. Ilman telauria hiihtäminen on mahdoton homma. Kantaviin telauriin ovat ihmisten lisäksi porotkin mieltyneet, koska nämä eivät jaksu kulkea raskaissa upphangissa. Tästä johtuen telaurat ovat täynnä pikkukuoppia.

Porojen jokakeväiseen rutiiniin kuuluu laskeutua tuntureilta alas lähimaisemiin ruokaa etsimään. Joskus näen kotini ikkunasta kokonaisen porotkan liikkuvan kotijärven jäätä pitkin metsään.

Tämä kevät ei lupaa poroille hyvää. Lunta on nyt paljon ja heikoille poroille kaivaminen on rankka urakka, varsinkin jos hanget ovat lisäksi kovettuneet. Lumen sulattua huomaan joskus metsällä ollessani nälkään kuolleita poroja. Nämä ovat usein pitkälle hajonneita ja tietysti haisevia. Joka ainoa poro on jonkun poromiehen omistama. Poron tuntee omakseen korvamerkistä, eli poron korviin lovetaan puukolla omistajan merkki. Näin ollen viljejä poroja ei ole.

Kuten kerroin, minulla on tapana hiihdellä telaurilla. Joku kokematon voisi luulla tällaista uraa hankalaksi, koska se levittää jalkoja jos yrittää hiihtää perinteisellä tavalla. Telaura voi myöhemmin levetä 5 metriseksi; tällaista uraa kutsun valtatieksi. Tällainen tie on määrätty kelkkojen pitkä reittitie, jonka varrella on 50 m välein rastitoppia. Kapeita, poromiesten jättämiä uria piisaa (riittää) joka suuntaan rastiin rastiin, näillä ei ole määränpäättä, ne ovat sellaisia valvontauria. Olen tottunut tällaiseen "latuun", joten ei tähän osaa olla tyytymätön.

Aurinkoista kevättä
Timo

**Olavi Eira:
Talvileirillä
Pajulahdessa**

Menimme Pajulahteen yöjunalla, Suoma, minä sekä minun oppaani Mika. Matkalla Mika joutui vielä hakemaan Elsin junaan ja ostamaan hänelle matkalipun. Aamulla olimme perillä.

Päivän aikana alkoi ohjelma. Menimme tutustumaan hiihtolatuihin. Ladut olivat 3, 5 ja 10 kilometriä. Sitten pääsimme suksille ja ladun etsintä alkoi. Tunnustelin suksilla oppaan neuvomaan suuntaan: oikealle, vielä vähän, ei niin paljon vasemmalle, hieman oikealle ja suoraan ylämäkeen. – Mutta latua en tunnustelemalla löytänyt. Edessä oli kuin pehmeä perunapelti jossa ei voi täysin sokeana hiihtää. Kaksi leiriläistä oli lievästi näkövammaisia, jotka voivat hiihtää yksinään. Yksi leiriläisistä pystyi seuraamaan muita. Kaksikymmentä vuotta sitten minäkin näin niin hyvin, että saatoin hiihtää pehmeälläkin ladulla.

No, olihan siellä muuta hauskaa ohjelmaa; keilailua, nyrkkeilyä, painia, itsepuolustusta, kiipeilyä, voimistelu, mäenlaskua, moottorikelkalla ajoa. Iltaisin oli uintia ja saunomista ja viimeisenä iltana leikkiä kilpailumielessä sekä tanssia. Siellä oli virolaisia ja suomalaisia opiskelijoita. Minä sain ensin virolaistytön, joka osasi suomea. Tanssitin häntä monta kertaa.

Olipa hyvä leiri. Mutta sokean ei leirille kannata raahata suksia ja suurta matkalaukullista vaihtovaatteita, jotka sitten tuodaan puhtaana takaisin kotiin. Hauskaa kevättä kaikille!

Olavi

**Anita Palo:
Tervetuloa
Nuorten leirille!**

Pohjoismaiden kuurosokeiden Nuortenleiri pidetään Suomessa 29.6.–5.7.1997. leiripaikkana on Näkövammaisten loma- ja kurssikeskus Onnela Tuusulassa.

Osallistujia saa tulla korkeintaan 10 henkilöä (tulkit mukaanlukien) jokaisesta maasta, ikä noin 18–35 vuotta. Ohjelmasta vastaavat kunkin maan osanottajat vuorotellen.

Mukaan ilmoittaudutaan kirjallisesti 16.5. mennessä lomakkeella. Anita lähettää myöhemmin kirjeen, jossa mukana on ilmoittautumislomake.

Palauta lomake osoitteella:

Anita Palo/Nuorten leiri
Suomen Kuurosokeat ry
Uudenmaankatu 28 A
00120 Helsinki
FINLAND

P.s. Ovatko osoitetietosi muuttuneet? Ilmoita uusi osoitteesi Keskustoimistoon Riitta Kärki-Karppilalle, puh. (09) 5495 3511, tekstipuh. (09) 5495 3526.